

Pilotti työsuojeluvaltuutetun ajankäytön määräytymiseen

Työsuojeluvaltuutettujen toimikausi päättyy vuoden 2025 lopussa ja seuraavaan nelivuotistoimikauteen liittyvät ajankäyttöneuvottelut ovat jo käynnistyneet tai käynnistymässä.

Järjestöjen tavoitteissa on ollut sopimusmääräysten yhdistäminen saman luvun alle sekä merkittävä työsuojeluvaltuutetun ajankäytön laajentaminen. Siirtyminen paikallisiin olosuhdetekijöihin perustuvasta ajankäytön kertoimesta edustettavien määrään perustuvaan ajankäytön määräytymiseen, olisi iso rakenteellinen muutos. Sopimusmääräysten kehittäminen edellyttää pilotointia.

Pilotin tavoitteena on kerätä tietoa ja kentän kokemuksia ajankäytön määräytymisestä edustettavien määrän mukaisesti. Pilotti mahdollistaisi uudenlaisen ajankäytön määräytymisen kokeilun ja vertailun jo tulevan nelivuotisen työsuojelukauden aikana. Pilotti käynnistyisi alkavalla sopimuskaudella ja kestäisi työsuojelutoimikauden 2026–2029 ajan.

Pilottiin tavoitellaan erityisesti sellaisia työpaikkoja, joissa on käytetty 0,12–0,14 ajankäyttökertoimia ja siihen tavoitellaan erilaisia jäsenyhteisöjä. Pilotilla ei tavoitella työpaikkoja, joilla olosuhdetekijöiden perusteella olisi lähtökohtaisesti korkeampi ajankäyttökerroin kuin edellä on mainittu. Pilottiin osallistuminen voidaan mahdollistaa myös yrityksille. Sen varmistamiseksi, että pilottiin saadaan riittävästi osallistujia, osapuolet tiedottavat pilotista mm. yleiskirjeellä ja kontaktoimalla kohdennetusti sellaisia työpaikkoja, joissa ajankäyttöneuvottelut ovat vielä kesken.

Neuvottelun pohjana käytetty taulukko 0,14 kertoimella laskettuna (pyöristetty kokonaisluvuksi h/vko).

Kerroin	Hlöstö	h/vko
0,14	10–49	2
	50–99	3
	100–149	5
	150–199	7
	200–299	10
	300–399	14
	400–499	17
	500–599	21
	600–699	24
	700–799	28
	800–899	31
	900–1200	38

Oheisen taulukon mukaisesti 150 edustettavaa tuottaisi yhden päivän ajankäyttöä viikossa. Taulukon mukaan päätoimisen työsuojeluvaltuutetun alaraja olisi 900 (päätoimisuus 900–1200 edustettavalla).

Pilotin kokemuksia kerätään ja seurataan sopijaosapuolten kesken. Pilottiin osallistuvat työpaikat sitoutuisivat raportoinnin lisäksi ajankäytön seurantaan, jossa hyödynnettäisiin työsuojeluvaltuutettujen ajankäytön seurannan työkalua. Näin voitaisiin paremmin arvioida ajankäytön jakautumista ja riittävyttä sekä mallin toimivuutta erilaisissa toimintaympäristöissä. Pilottiin osallistuville tehdään kysely pilotissa käytettävän taulukon käytettävyydestä neuvotteluissa sekä sen toimivuudesta. Samassa organisaatiossa on mahdollista käyttää eri työpaikkojen osalta sekä ajankäytön kerrointa että pilotissa käytettävää taulukkoa.

Pilottiin osallistuvat työsuojeluvaltuutetut raportoisivat ajankäytöstä puolivuosittain paikallisille neuvotteluosapuolille ja työsuojeluvaltuutetun ajankäyttösopimuksen mukaisesti vuosittain työsuojelutoimikunnalle. Tyry selvittää pilottiin osallistuvien organisaatioiden kokemuksia puolessa välissä työsuojelutoimikautta eli kahden vuoden kuluessa pilotin alkamisesta (v. 2028 alussa). Tätä arviointia hyödynnetään sopimuskauden aikana henkilöstön edustajien asemaa tarkastelevassa työryhmässä kehitettäessä työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöön liittyviä sopimusmääräyksiä.

Jos pilottiin ei saada riittävästi halukkaita työpaikkoja, osapuolet selvittävät osana henkilöstöedustajien työryhmää, minkälaisilla työpaikoilla ja olosuhdetekijöillä on käytetty 0,12–0,14 ajankäyttökertoimia.